

Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden är ett lagstadgat organ med uppgift att främja en enhetlig skadereglering enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar genom att utfärda allmänna anvisningar och utlåtanden. Verksamheten vid ersättningsnämnden för olycksfallsärenden regleras i 123 §, 261 § och 29 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), statsrådets förordning om ersättningsnämnden för olycksfallsärenden (1468/2015) samt social- och hälsovårdsministeriets förordning om begäran om yttrande från ersättningsnämnden för olycksfallsärenden (1568/2015).

## Dagpenning för de första 28 dagarna

### Allmänt

Åt den skadade betalas dagpenning, om arbetsoförmågan varar i minst tre på varandra följande dagar utöver skadedagen. Rätten till dagpenning bestäms enligt 56 § i lagen

om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (OlyL) och dagpenning betalas för varje dag den skadade var arbetsoförmögen förutom för skadedagen.

Om dagpenningens belopp föreskrivs det separat i OlyL. Under de första fyra veckorna räknat från skadedagen är dagpenningen i regel lika stor som den lön för sjukdomstiden som arbetsgivaren betalar. Om lön för sjukdomstid inte har betalats alls eller endast för en del av sjukdomstiden bestäms dagpenningen för denna tid enligt de arbetsinkomster som den skadade hade före skadedagen. Efter fyra veckorsperioden betalas dagpenningen på basis av årsarbetsinkomsten.

I denna anvisning berättas det hur dagpenningen bestäms för de första 28 dagarna. Detta föreskrivs i 58 § i OlyL, vilken ändras från och med 1.1.2020. Vid tillämpningen av bestämmelsen används från och med 1.1.2020 uppgifterna som finns i inkomstregistret.

---

Denna anvisning tillämpas på skadefall som sker 1.1.2020 eller därefter.

## Minimiskydd

Dagpenningen för fyra veckorsperioden beräknas separat för varje anställnings- och företagaverksamhet. Alla dagpenningar räknas ihop och på detta sätt fås det fulla dagpenningsbeloppet, som ska vara minst lika stort som minimidagpenningen som beräknats enligt minimibeloppet av årsarbetsinkomsten. Om den fulla dagpenningen är mindre än beloppet för minimidagpenningen, höjs den till nivån för minimidagpenningen. Förhöjningen görs inte om den skadade vid tidpunkten för skadefallet får ålderspension eller full invaliditetspension som beviljats tillsvidare, olycksfallspension eller motsvarande ersättning enligt trafikförsäkringslagen eller om det är fråga om ett olycksfall på fritiden. Om det är fråga om yrkessjukdom som uppstått under ålders- eller invaliditetspension har den skadade ovan avsedda minimiskydd. (OlyL 79 §, 2 § och 199 §).

## 1. Full lön för sjukdomstid har betalats åt den anställde

**OlyL 58 § 1 mom.** Dagpenningen är under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, lika stor som lönen för sjukdomstiden.

Enligt huvudregeln är dagpenningen under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, lika stor som lönen för sjukdomstiden. Dagpenning betalas inte för skadedagen och därför beaktas inte heller lönen/sjuklönen för skadedagen i dagpenningen. Om sjuklön betalats ut för hela sjukdomstiden och till fullt belopp, är ersättningen alltså samma som sjuklönen.

Dagpenning beviljas åt den skadade, även om den i sin helhet betalas åt arbetsgivaren. Beslutet om dagpenning ges både till den skadade och till arbetsgivaren. Om den skadade har flera arbetsgivare, får varje arbetsgivare endast ett beslut om den sjuklön som den själv betalat.

Om bestämningen av lönen för sjukdomstiden eller dess belopp föreskrivs inte i OlyL, utan lönen för sjukdomstiden grundar sig på arbetsavtalslagen och/eller kollektivavtal. Om

anställningsförhållandet har pågått i minst en månad har arbetstagaren enligt arbetsavtalslagen rätt att få full lön till utgången av den nionde vardagen efter den dag hen insjuknade. I anställningsförhållanden som varat mindre än en månad har arbetstagaren rätt till 50 % av sin lön. Kollektivavtal kan ha en längre sjukdomstid med lönebetalningsskyldighet och dessutom har det eventuellt avtalats mer exakt om hur lönen för sjukdomstiden bestäms.

I regel bestäms lönen för sjukdomstiden enligt den lön som arbetstagaren skulle ha haft om han eller hon varit i arbete. Utöver den normala bruttolönen kan lönen för sjukdomstiden innehålla exempelvis tillägg för skiftesarbete, ersättning för söckenhelg eller sk. Pekkanen-dagar, om arbetsgivaren meddelar att de ingår i lönen för sjukdomstiden. Försäkringsanstalten känner inte till innehållet i de olika branschernas avtal och därför bestäms ersättningen enligt det belopp och den löneperiod för sjukdomstiden som arbetsgivaren meddelat.

Huvudregeln är att informationen om den betalda lönen för sjukdomstiden tas från inkomstregistret. Detta är möjligt om arbetsgivaren meddelar frånvaron till inkomstregistret. Då syns lönen för sjukdomstiden och dess belopp i inkomstregistret. Om arbetsgivaren inte meddelar frånvarouppgifter till inkomstregistret, begärs uppgifterna av arbetsgivaren.

Om löneuppgifterna för sjukdomstiden i inkomstregistret inkluderar sjuklön som betalats för skadedagen, räknas den bort genom att dela lönen med antalet dagar som ingår i perioden.

### **Exempel:**

Skadedagen är 9.1.2020 och den skadade är arbetsoförmögen 9–15.1. Arbetsgivaren har till inkomstregistret meddelat en utbetald sjuklön på 410 euro för perioden 9–15.1.2020. För skadedagen betalas inte dagpenning enligt OlyL och därför räknas beloppet för skadedagen bort från lönen för sjukdomstiden:  $410\text{€} \div 7 \text{ dagar} \times 6 \text{ dagar} = 351,43\text{€}$ .

Arbetsgivaren kan meddela löneperioden för sjukdomstiden specificerad så att perioden innehåller dagar som arbetsgivaren egentligen inte betalar sjuklön för. Det kan till exempel vara fråga om en ledig dag som infaller under en normal arbetsvecka eller en på förhand överenskommen annan ledighet (t. ex. sk. Pekkanen-dag). Dagpenningen bestäms även i dessa situationer enligt lönen för

sjukdomstiden som arbetsgivarens meddelat och för de lediga dagarna betalas inte dagpenning separat åt den skadade.

Likadant förfar man i en situation, där arbetsoförmågan upphör på en ledig dag som infaller under arbetsveckan, fastän arbetsgivarens lönebetalningsskyldighet för sjukdomstid upphör redan på den sista arbetsdagen. Den skadade har de facto fått hela veckans lön som sjuklön, varför det inte separat betalas dagpenning för dagarna i slutet av arbetsoförmågan som inträffar på lediga dagar.

### **Exempel 1: Arbetsgivaren har betalat full lön för sjukdomstid**

Olycksfallet sker 5.3.2020. Arbetsgivaren betalar sjuklön sammanlagt 700 euro för hela tiden för arbetsoförmåga som följer på detta, 6-11.3.2020, och den skadade återgår i arbetet torsdagen 12.3.2020. Åt den skadade beviljas sammanlagt 700 euro i dagpenning för tiden 6-11.3.2020 och den betalas åt arbetsgivaren.

### **Exempel 2: Förlängning av sjuklön till lediga dagar**

Olycksfallet skedde måndagen 2.3.2020 och sjukledighet skrivs ut för tiden 2-15.3.2020, dvs. till och med följande veckas söndag. Den skadade återgår till arbetet måndagen 16.3.2020. Arbetsgivaren betalar sammanlagt 900 euro i sjuklön på grund av arbetsoförmåga för tiden mellan tisdagen 3.3.2020 och fredagen 13.3.2020. Sammanlagt 900 euro beviljas i dagpenning för hela sjukskrivningsperioden 3-15.3.2020, dvs. till söndagen, och den betalas åt arbetsgivaren.

I en situation där sjuklön betalas ända till slutet av anställningsförhållandet, men arbetsoförmågan fortsätter, betalas dagpenningen från och med dagen efter att utbetalningen av sjuklönen upphört enligt punkt 2 (lön för sjukdomstid har inte betalats) oberoende av vilka dagar som ingår i perioden av arbetsoförmåga.

### **Exempel 3. Arbetstidsförkortning dvs. så kallade Pekkanen-dagar**

På grund av ett skadefall som skett 20.2.2020 är den skadade arbetsoförmögen under tiden 20.2-15.3.2020. Enligt arbetsgivarens meddelande betalas 2 200 euro i sjuklön åt den skadade för tiden 21.2-15.3.2020, men arbetsgivaren har gällande dagen 28.2.2020 specificerat att det är fråga om en arbetstidsförkortningsdag, dvs. Pekkanen-dag, för

vilken arbetsgivaren inte betalar sjuklön. Dagpenning 2 200 euro beviljas åt den skadade på basis av sjuklönen 21.2-15.3.2020 och den betalas åt arbetsgivaren. För arbetstidsförkortningsdagen 28.2.2020 betalas inte separat dagpenning åt den skadade.

**Exempel 4. Ersättning för arbetstidsförkortning eller annan motsvarande ersättning ingår i lön för sjukdomstid**

Sjuklönen kan bestämmas så att sk. Pekkanen-ersättning, söckenhelg ersättning eller annan motsvarande ersättning ingår i sjuklönen och då är dessa med i dagpenningsbeloppet som beviljas åt den skadade, men betalas åt arbetsgivaren. Situationen kan alltså likna 3 exemplet, men arbetsgivaren specificerar inte på något sätt den ledighet som ingår i sjuklönens betalningsperiod. Den ersättning som betalas för ledigheten kan ingå eller inte ingå i sjuklönen. Åt den skadade beviljas dagpenning i enlighet med den sjuklön som arbetsgivaren meddelat och den betalas åt arbetsgivaren.

En deltidsanställd anses ha fått full sjuklön i en situation där han eller hon får sjuklön för alla överenskomna arbetsskift. Även i en sådan situation förlängs sjuklönen över hela tiden för arbetsoförmåga.

Exempel 5: Anställningsförhållande på deltid, lön för sjukdomstid har betalats för överenskomna arbetsskift

Den skadade har ett anställningsförhållande på deltid 10-35 h/vecka under tiden 13.1-30.6.2020. Olycksfallet sker 11.3.2020. Sjukledighet har skrivits för tiden 12.3-3.4.2020 (sammanlagt 22 dagar utöver skadedagen). Arbetsgivaren har betalat sammanlagt 540,00 euro i sjuklön åt den skadade för de arbetsdagar som överenskommits för sjukdomstiden, 14.3, 15.3, 21.3, 22.3, 28.3, och 29.3. Detta underskrider dagpenningens minimibelopp ( $540,00 \text{ €} \div 22 \text{ dagar} = 24,55 \text{ €}$ ; dagpenningens minimibelopp år 2020 är  $14\,650,00 \text{ €} \div 360 \text{ dagar} = 40,69 \text{ €}$ ), varför den skadade beviljas dagpenning till beloppet av minimidagpenningen,  $22 \text{ dagar} \times 40,69 \text{ €} = 895,18 \text{ €}$ , för varje dag under tiden 12.3-3.4.2020. Åt arbetsgivaren betalas den sjuklön på 540,00 euro som denna betalat och åt den skadade betalas den återstående andelen 355,18 euro.

**Exempel 6: Arbetstagaren kallas till arbete enligt behov och arbetsgivaren betalar sjuklön för överenskomna arbetsskift.**

Den skadade är en arbetstagare som kallas till arbete enligt behov och som råkar ut för ett olycksfall 31.1.2020 som leder till arbetsoförmåga 31.1-11.2.2020. Arbetsgivaren har betalat sammanlagt 550,00 euro i sjuklön för överenskomna arbetsskift 1-3.2.2020 och 8-10.2.2020. Åt den skadade beviljas sammanlagt 550,00 euro ( $11 \times 50,00 \text{ €}$ ) i dagpenning för tiden 1-11.2.2020 och den betalas till arbetsgivaren.

Om semester infaller under betalningsperioden för sjuklön, jämföras lönen för denna tid med sjuklön och den betalas till arbetsgivaren i enlighet med 139 § i OlyL.

Exempel 7: Arbetsgivaren har betalat full lön för sjukdomstid och två semesterdagar infaller under tiden för arbetsoförmåga.

Olycksfallet sker 4.3.2020 och den skadade är arbetsoförmögen 4-19.3.2020. Arbetsgivaren betalar sjuklön 1 200 euro för hela sjukdomstiden. I förväg har överenskommit att arbetstagaren håller två semesterdagar under tiden 6-7.3.2020. För dessa dagar betalar arbetsgivaren sammanlagt 200 euro i semesterlön åt den skadade och sammanlagt 1 000 euro i sjuklön. Sammanlagt 1 200 euro beviljas i dagpenning åt den skadade för hela sjukskrivningsperioden 5-19.3.2020, förutom för skadedagen, och den betalas i sin helhet åt arbetsgivaren. Lönen för semestertiden betalas här till arbetsgivaren, eftersom den jämföras med sjuklön (139 § OlyL).

## **2. Lön för sjukdomstid har inte betalats**

58 § 2 mom. OlyL (skadefall fr.o.m. 1.1.2020): Om lön för sjukdomstid inte betalats åt den skadade, bestäms dagpenningen enligt den arbetsinkomst som den skadade hade under den löneperiod eller flera löneperioder som närmast föregick skadedagen och vars varaktighet sammanlagt ligger närmast 28 dagar. Om anställningsförhållandet pågått en kortare tid än detta, används arbetsinkomsten som fått under anställningen.

Om arbetsgivaren inte betalar lön för sjukdomstid, bestäms dagpenningen enligt arbetsinkomsten som föregick skadefallet. Situationer som kommer i fråga är sådana där skyldighet att betala sjuklön helt saknas eller skyldigheten att betala sjuklön upphör före utgången av den korta dagpenningperioden. För bestämning av dagpenningen behövs då löneuppgifter för en eller flera sådan fulla löneperioder som föregick skadedagen och som sammanlagt varat närmast 28 dagar. Sådana fulla löneperioder, vars varaktighet sammanlagt ligger närmast 28 dagar, ska alltså beaktas.

**Exempel 1.** Skadedagen är 25.1.2020 och löneperioden är en kalendermånad, lönebetalningsdag är månadens 20 dag. Dagpenningen bestäms enligt inkomsten för december löneperiod, dvs. enligt lönen som betalats 20.12.2019.

**Exempel 2.** Skadedagen är 25.1.2020 och löneperioden är två veckor. Lönebetalningsdagarna är månadens 15 och sista dag. Dagpenningen bestäms enligt löneperioderna för de två sista veckorna i december och de två första veckorna i januari, dvs. enligt lönerna som betalats 31.12.2019 och 15.1.2020.

I arbetsinkomsterna som föregår skadefallet medtas arbetsinkomster från sådana anställningsförhållanden som är i kraft på skadedagen. Med arbetsinkomster avses arbetsinkomster som betalats under löneperioden. Naturaförmåner beaktas inte i inkomsterna som föregår skadedagen (81 § OlyL). Om löneperioden vars uppgifter man använder innehåller oavlönade frånvaron beaktas de i beräkningen. Arbetsinkomsterna räknas alltså till ett sådant belopp som om arbetstagaren skulle ha fått lön även för den oavlönade frånvaron.

Om arbetsgivaren meddelat frånvarouppgifter till inkomstregistret bestäms dagpenningen på det sätt som ovan beskrivits på basis av uppgifterna i inkomstregistret.

Om arbetsgivaren meddelat löneuppgifter till inkomstregistret utan frånvaroinformation, begärs de uppgifter som behövs för bestämning av dagpenningen av arbetsgivaren.

Arbetsinkomsten för löneperioden eller -perioderna delas med antalet kalenderdagar som ingår i perioderna. Om löneperioden exempelvis är januari, är kalenderdagarna 31 och på motsvarande sätt om löneperioden är februari, är kalenderdagarna 28 eller 29. Om anställningsförhållandet är kortare än fyra veckor, men har varat minst en vecka, räknas dagpenningen på motsvarande sätt

genom att dela med antalet kalenderdagar. För en anställning som varat mindre än en vecka används därtill koefficienten 5/7, så att de lediga dagarna blir beaktade på samma sätt som för anställningar som varat över en vecka.

**Exempel 1: Arbetstagaren kallas till arbete enligt behov - ingen lön för sjukdomstid betalas**

Den skadade är en arbetstagare som kallas till arbete enligt behov och som råkar ut för ett olycksfall 31.1.2020 som leder till arbetsoförmåga 31.1-11.2.2020. Arbetsgivaren betalar ingen sjuklön, eftersom inga arbetsskift överenskommits för tiden för arbetsoförmåga. Ur inkomstregistret kan man se att arbetsinkomsten för den fulla löneperiod som närmast föregår skadedagen är 1 890 euro och att det finns tre oavlönade frånvarodagar bland de överenskomna arbetsdagarna. I löneperioden ingår 31 kalenderdagar, vilket ger att dagpenningens belopp blir  $1\,890,00 \text{ €} \div 28 \text{ dagar} (31 - 3) = 67,50 \text{ €}$ . Åt den skadade beviljas sammanlagt 742,50 e ( $11 \times 67,50 \text{ €}$ ) i dagpenning för tiden 1-11.2.2020.

**Exempel 2. Anställningsförhållandet har varat mindre än en vecka**

Skadedagen är fredagen 17.1.2020 och den skadade är arbetsoförmögen 17-26.1.2020. Arbetsgivaren betalar ingen lön för sjukdomstiden. Anställningen har pågått fyra dagar från och med måndagen 13.1.2020. Lönen under tiden 13-16.1.2020 är 400 euro, dvs. 100 euro/arbetsdag. Dagslönen omvandlas för kalenderdagar med koefficienten 5/7, dvs. det blir 71,43 euro. Åt den skadade betalas dagpenning 71,43 euro för varje sjukdag under tiden 18-26.1.2020, sammanlagt 642,87 euro.

Om föregående arbetsinkomster inte finns, bestäms dagpenningen enligt minimibeloppet av årsarbetsinkomsten, förutom för arbetstagare som får full ålders- eller invaliditetspension (79 § och 2 § OlyL). Även om arbetstagaren skulle ha fått lön för exempelvis två timmar på skadedagen, används inte detta vid bestämning av dagpenningen, utan i enlighet med ordalydelsen i paragrafen förutsätts det att arbetstagaren haft arbetsinkomster innan skadedagen.

### **Exempel 3. Arbetstagaren har inga inkomster innan skadedagen**

Den skadade råkar ut för ett arbetsolycksfall 7.1.2020 och den skadades anställning har börjat samma dag. Arbetsgivaren betalar ingen lön för sjukdomstiden. Arbetstagaren har inga arbetsinkomster som föregår skadedagen inom detta anställningsförhållande, varför dagpenningen bestäms enligt minimibeloppet för årsarbetsinkomsten.

Dagpenning skulle inte alls betalas i en dylik situation, om arbetstagaren hade ålders- eller invaliditetspension, eftersom minimibeloppet för årsarbetsinkomsten inte tillämpas på dem (79 §, 2 § och 56 § 2 mom. OlyL).

## **3. Lön för sjukdomstid har betalats endast för en del av sjukdomstiden**

Arbetsgivarens skyldighet att betala lön för sjukdomstid fortsätter inte alltid fulla 28 dagar. Då betalas dagpenning i enlighet med sjuklönen för den tid som sjuklön betalats, och för den övriga sjukdomstiden bestäms dagpenningen enligt arbetsinkomsterna som föregick skadefallet.

När betalningen av sjuklönen upphört bestäms dagpenningen enligt 58 § 2 mom. i OlyL utifrån de arbetsinkomster som den skadade hade under den eller de fulla löneperioder som närmast föregick skadedagen och som sammanlagt kommer närmast 28 dagar i längd. Om anställningsförhållandet pågått en kortare tid än detta, används arbetsinkomsten som fåtts under anställningen.

### **Exempel 1. Skyldigheten att betala lön för sjukdomstid upphör före 28-dagarsperioden**

Skadedagen är 2.1.2020 och arbetsoförmågan varar till och med 15.2.2020.

Arbetsgivaren betalar sammanlagt 1 500 euro i sjuklön för tiden 3-15.1.2020.

Dagpenningen för den nämnda tiden är 1 500 euro, dvs. 115,38 e/dag. Den beviljas åt den skadade och betalas åt arbetsgivaren.

Arbetsgivaren betalar ingen sjuklön efter 15.1. Därför räknas dagpenningen för tiden 16-30.1.2020 utifrån inkomsterna för december 2019, eftersom löneperioden som föregår skadedagen för en skadad med månadslön är kalendermånaden som föregår skadedagen. Inkomsterna för tiden 1-31.12.2019 utan frånvaro är 3 300 e och därmed är dagpenningen 106,45 e ( $3\,300\text{€} \div 31$  dagar). Dagpenningen för tiden 16-30.1.2020 är sammanlagt 1 596,75 e.

För tiden 1–15.2.2020 bestäms dagpenningen utifrån den skadades årsarbetsinkomst.

## 4. Lön för sjukdomstid har betalats för förkortad arbetstid

**58 § 2 mom. OlyL (skadefall fr.o.m. 1.1.2020):** Om endast en del av lönen betalats som lön för sjukdomstid eller om lön för sjukdomstid på grund av permittering eller annan motsvarande orsak betalats för förkortad arbetstid, bestäms dagpenningen enligt den arbetsinkomst som den skadade hade under den eller de löneperioder som närmast föregick skadedagen och vars varaktighet sammanlagt ligger närmast 28 dagar.

Dagpenningen bestäms alltså inte utifrån sjuklönen, om sjuklön endast betalats för en del av arbetsdagarna eller om den betalats endast för en del av den normala arbetstiden. Det kan till exempel vara fråga om ett kort anställningsförhållande, då arbetsgivaren haft rätt att betala sjuklön enligt 50 %.

I dessa situationer bestäms dagpenningen för hela sjukdomstiden på fyra veckor utifrån arbetsinkomsterna som föregick skadefallet i enlighet med det som sägs i punkt 2.

### **Exempel 1: Den skadade är partiellt permitterad under sjukdomstiden och arbetsgivaren betalar lön för sjukdomstiden**

Skadedagen är tisdagen 17.3.2020. Den skadade är arbetsoförmögen 18-25.3.2020, dvs. åtta dagar. Arbetsgivaren har betalat sjuklön sammanlagt 900 euro för fem dagar. Den skadade har sedan början av året varit permitterad på fredagar. För permitteringsdagen

(fredag 20.3) betalar arbetsgivaren inte sjuklön. Ur inkomstregistret kan man se att arbetsinkomsterna för de två fulla löneperioderna (februari) som föregår skadedagen är 3 060,00 e. Löneperioderna omfattar 29 kalenderdagar (2020 är ett skottår) och 4 permitteringsdagar, dvs beloppet på dagpenningen blir  $3\,060,00 \div 25$  dagar  $(29 - 4) = 122,40$  €/dag. Dagpenningen 979,20 e  $(122,40 \text{ €} \times 8 \text{ dagar})$  betalas för tiden 18-25.3.2020, dvs. för åtta dagar, varav arbetsgivaren betalas 900 e och den skadade 79,20 e.

### **Exempel 2. Arbetsgivaren har betalat lön för sjukdomstid enligt 50 %**

Skadedagen är fredagen 17.1.2020 och den skadade är arbetsoförmögen 17-26.1.2020. Arbetsgivaren betalar 50 % av lönen i sjuklön, eftersom anställningsförhållandet har varat mindre än en månad. Sjuklönen är 450 euro för tiden 18-26.1.2020. Anställningen har pågått fyra dagar från och med måndagen 13.1.2020. Lönen under tiden 13-16.1.2020 är 400 euro, dvs. 100 euro/arbetsdag. Dagslönen omvandlas för kalenderdagar med koefficienten 5/7, dvs. det blir 71,43 euro. Åt den skadade betalas dagpenning 71,43 euro för varje sjukdag under tiden 18-26.1.2020, sammanlagt 642,87 euro. Åt arbetsgivaren betalas 450 euro och åt den skadade den överstigande delen 192,87 e.

## **5. Flera anställningsförhållanden eller företagsverksamhet utöver anställning**

**58 § 3 mom. i OlyL. Första meningen.** Om den skadade på skadedagen är anställd i två eller flera anställningsförhållanden, bestäms dagpenningen skilt utifrån varje anställningsförhållande.

Dagpenningen bestäms separat för varje anställningsförhållande som var i kraft vid tidpunkten för arbetsolycksfallet i enlighet med principerna som beskrivits i tidigare punkter (för olycksfall på fritiden betalas dagpenning endast för försäkringstagarens anställningsförhållande). Om arbetstagaren utöver sitt huvudsakliga arbete exempelvis har en bisyssla och olycksfallet sker i det huvudsakliga arbetet, får han eller hon dagpenning från båda arbetsförhållandena. I ett sådant fall kan dagpenningarna för samma tid bestämmas enligt olika principer, t. ex kan dagpenningen för

huvudsysslan utgå från sjuklönen och för bisysslan från arbetsinkomsten under löneperioden/-perioderna som föregick skadefallet. Om arbetstagaren inte alls är frånvarande från något av arbetena, t.ex. från kontorsarbete, har han eller hon inte rätt till dagpenning för det anställningsförhållandet.

När arbetstagarens dagpenning för alla anställningsförhållanden bestämts görs slutligen en sk. minimijämförelse. Den fulla dagpenningen ska vara minst lika stor som minimibeloppet för årsarbetsinkomsten. Dagpenningar för eventuella flera anställningsförhållanden räknas alltså ihop och på så vis fås arbetstagarens fulla dagpenning, som vid behov höjs till nivån enligt minimibeloppet för årsarbetsinkomsten. Minimijämförelse görs ändå inte om arbetstagaren vid tidpunkten för skadefallet får ålderspension eller full invaliditetspension som beviljats tillsvidare, olycksfallspension eller motsvarande ersättning enligt trafikförsäkringslagen eller om det är fråga om ett olycksfall på fritiden. (OlyL 79 §, 2 § och 199 §). Beslutet om dagpenning ges både åt den skadade och åt arbetsgivaren. Varje arbetsgivare får enbart beslut om den sjuklön som denna själv betalat.

### **Exempel 1. Två anställningsförhållanden**

Den skadade gör renoveringsarbeten i huvudsyssla och arbetar i bisyssla som tidningsutdelare på veckosluten. På söndag 9.2.2020 råkar hen ut för ett olycksfall i tidningsutdelningsarbetet och blir arbetsoförmögen 10-23.2.2020. Åt den skadade bestäms dagpenning separat för dessa båda arbeten. I renoveringsarbetet är arbetsgivaren en privatperson som inte betalar någon sjuklön åt den skadade. I detta fall bestäms dagpenningen utifrån arbetsinkomsterna under löneperioden/-perioderna som föregick skadefallet (punkt 2 i anvisningen). Enligt uppgifterna i inkomstregistret har den skadade i renoveringsarbetet fått sammanlagt 2 200 euro under två löneperioder i januari och dagpenningen för detta blir 70,96 e (2 200 e/31 dagar). Arbetsgivaren för tidningsutdelningen betalar den skadade sjuklön för de överenskomna arbetsskiften (120 euro för 4 dagar), varför dagpenningen bestäms enligt den sjuklön som betalats för tidningsutdelningsarbetet.

Åt den skadade beviljas sammanlagt 993,44 e (14 dagar × 70,96 €) i dagpenning för renoveringsarbetet under tiden 10-23.2.2020 och för samma tid beviljas 120 e

(14 dagar  $\times$  8,57 €) för tidningsutdelningsarbetet. Dagpenningen för renoveringsarbetet betalas i sin helhet till den skadade. För tidningsutdelningsarbetet får arbetsgivaren tillbaka den sjuklön som denna betalat.

Om det sammanlagda beloppet av dagpenningarna för renoverings- och tidningsutdelningsarbetet inte skulle överstiga beloppet för minimidagpenningen, skulle dagpenningen höjas till miniminivån.

### **Exempel 2. Naturaförmån som lön**

En fastighetsarbetare har skadat sig i ett arbetsolycksfall 3.1.2020 och hen är arbetsoförmögen på grund av olycksfallet 4-18.1.2020. Som lön för detta arbete har man kommit överens om tjänstebostad. Hen har även ett annat anställningsförhållande, från vilket hen får månadslön.

Arbetsgivaren för fastighetsarbetet betalar ingen sjuklön. Dagpenning betalas inte alls för detta anställningsförhållande, eftersom naturaförmåner inte beaktas i arbetsinkomster som föregår skadefall och den skadade har ett annat anställningsförhållande, vars dagpenning överstiger beloppet för minimidagpenning. För ett månadsavlönat anställningsförhållande betalar arbetsgivaren sammanlagt 2 700 euro i sjuklön enligt månadslön åt den skadade för tiden 4-18.1.2020. Åt den skadade beviljas 2 700 euro i dagpenning och den betalas åt arbetsgivaren.

### **Exempel 3. Arbetsoförmögen endast till det ena arbetet - partiell arbetsoförmåga**

Arbetstagaren skadas i ett arbetsolycksfall 5.1.2020 i anställningen hos Företag A (regelbundet kvällsarbete) och hen är arbetsoförmögen till arbetet hos Företag A på grund av olycksfallet under tiden 6-18.1.2020. Hen har därtill ett annat anställningsförhållande, men detta arbete, där månadslönen är 3 700 euro, kan hen utföra. Företag A betalar 455 euro i sjuklön för hela sjukdomstiden och dagsbeloppet underskrider minimidagpenningen. Dagpenningen höjs inte till nivån för minimidagpenning, eftersom det är fråga om partiell arbetsoförmåga. I fråga om full arbetsoförmåga skulle den sammanräknade dagpenningen från båda

anställningsförhållandena överstiga beloppet för minimidagpenningen. Åt den skadade beviljas 455 euro i dagpenning och den betalas åt arbetsgivaren.

## Arbete som företagare

58 § 3 mom. OlyL. Andra meningen. Om den skadade också utför sådant arbete som är försäkrat enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller annat arbete som företagare som är försäkrat enligt denna lag, utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten på skadedagen enligt en försäkring enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller enligt en frivillig försäkring för arbetstiden enligt denna lag. Dagpenningen utgör det sammanräknade beloppet av de ovan nämnda dagpenningarna.

För företagsverksamheten räknas dagpenningen separat så som i anställningsförhållanden. För lantbruksföretagare är försäkringen obligatorisk, för övriga företagare är en försäkring enligt OlyL frivillig. För den sistnämndas del ska man alltså försäkra sig om att företagaren har en försäkring enligt OlyL. Dagpenningen är för lantbruksföretagare 1/360-del av årsarbetsinkomsten enligt OFLA och för övriga företagare 1/360-del av årsarbetsinkomsten enligt den frivilliga arbetstidsförsäkringen enligt OlyL. Beloppen på dem på skadedagen ska utredas. Arbetstagaren kan få dagpenning både för arbete i anställningsförhållande och för arbete som företagare. Om arbetstagaren exempelvis skadar sig genom arbetsolycksfall i sin huvudsyssla som anställd, men även arbetar i bisyssla som lantbruksföretagare, bestäms dagpenningen separat för dessa båda. Dagpenningen för företagsverksamheten betalas åt företagaren själv, och t. ex. 139 § OlyL tillämpas inte, eftersom företagaren inte har någon arbetsgivare.

Den fulla dagpenningen ska vara minst lika stor som minimibeloppet för årsarbetsinkomsten. Dagpenningarna för företagsverksamheten och eventuella anställningsförhållanden räknas alltså ihop och på så vis fås arbetstagarens fulla dagpenning, som vid behov höjs till nivån enligt minimibeloppet för årsarbetsinkomsten. Minimijämförelse görs ändå inte om arbetstagaren vid tidpunkten för skadefallet får ålderspension eller full invaliditetspension som beviljats tillsvidare, olycksfallspension eller motsvarande ersättning enligt trafikförsäkringslagen (79 § och 2 § OlyL).

### **Exempel 1. Anställningsförhållande, lantbruksföretagare och företagare**

En arbetstagare skadas i ett olycksfall i ett arbete i anställningsförhållande, där hen reparerar maskiner. Den skadade arbetar även som lantbruksföretagare och gör dessutom schaktningsarbete som företagare. Hen har inte tecknat någon frivillig arbetstidsförsäkring för schaktningsarbetet. När ett olycksfall inträffar får hen dagpenning på basis av årsarbetsinkomsten enligt OFLA-försäkringen för sitt lantbruksarbete som har en obligatorisk försäkring samt på basis av arbetet i anställningsförhållande enligt principerna ovan. För arbetet i sitt schaktningsföretag får hen ingen dagpenning, eftersom hen inte tecknat någon frivillig försäkring enligt OlyL. Efter att dagpenningarna fastställts görs minimijämförelse och man försäkrar sig om att det sammanlagda beloppet av dagpenningarna för lantbruksarbetet och arbetet i anställningsförhållande överstiger dagpenningen enligt minimibeloppet för årsarbetsinkomsten.

### **Exempel 2. Den skadade är arbetsförmögen till företagsarbete**

Den skadade är företagare och har en bokföringsbyrå. Dessutom är hen anställd på deltid i ett arbete där hen ibland gör trädgårdsarbete. Hen skadar sig 15.5.2020 i trädgårdsarbetet och är arbetsoförmögen till detta arbete 16.5-6.6.2020. För företagsverksamheten har hen en frivillig försäkring enligt OlyL, vars årsarbetsinkomst på skadedagen är 32 000 euro (FÖPL-beloppet på skadedagen). Den skadade kan utföra arbetet som företagare trots skadan.

Arbetsgivaren för trädgårdsarbetet betalar sammanlagt 650,00 euro i sjuklön för de överenskomna arbetsskiften som infaller under sjukdomstiden. Dagpenningen bestäms enligt sjuklönen som arbetsgivaren betalar ( $650,00 \text{ €} \div 22 \text{ dagar} = 29,55 \text{ €}$ ).

Dagpenningsbeloppet är mindre än minimidagpenningen, men det höjs inte till nivån för minimidagpenningen, eftersom det är fråga om partiell arbetsoförmåga. I fråga om full arbetsoförmåga skulle den sammanräknade dagpenningen från anställningsförhållandet och företagsverksamheten överstiga beloppet för minimidagpenningen. Åt den skadade beviljas 650,00 euro i dagpenning och den betalas åt arbetsgivaren.

## 6. Särskilda situationer gällande yrkessjukdomar

En yrkessjukdoms uppkomstdag kan vara en dag då den skadade inte har ett gällande anställningsförhållande. Det kan till exempel handla om en asbestsjukdom som framkommer när den skadade redan är pensionerad (ålderspension eller full invaliditetspension eller partiell förtida ålderspension, se 74 § och 2 § OlyL). I ett sådant fall tillämpas 56 § 4 mom. i OlyL och dagpenningen bestäms från början på basis av årsarbetsinkomsten.

### Exempel 1. Lungcancer uppkommer under tid med ålderspension

Den skadade har avgått med ålderspension 1.3.2016 och 1.5.2020 konstateras hen ha lungcancer förorsakad av asbest. Åt hen bestäms en årsarbetsinkomst i enlighet med 74 § OlyL och dagpenning betalas enligt det från och med 2.5.2020. Dagpenningens belopp är 1/360-del av årsarbetsinkomsten. Det finns ett minimiskydd för årsarbetsinkomsten (79 § OlyL).

## 7. Särskilda grupper

### Studerande

EFO:s allmänna anvisning 1.3.2018 anger hur man bestämmer en studerandes försvagade arbetsförmåga.

### Familjevårdare

Enligt familjevårdslagen ska en kommun eller samkommun som ingått ett uppdragsavtal teckna en försäkring i enlighet med OlyL för familjevårdare. På familjevårdaren tillämpas bestämmelserna i OlyL gällande arbetstagare och familjevårdslagen innehåller inte från OlyL avvikande regler gällande dagpenning.

### **Exempel 1. Arbete i anställning och familjevårdare**

Den skadade är familjevårdare för tre unga och får för detta av kommunen ett arvode på 2 500 euro per månaden. Dessutom arbetar hen i bisyssla som tidningsutdelare på veckoslut. Hen råkar ut för ett arbetsolycksfall i tidningsutdelningsarbetet 8.2.2020 och är arbetsoförmögen 9-17.2.2020. Åt den skadade betalas familjevårdararvode under sjukdomstiden, så till den delen har hen inte rätt till dagpenning.

Hen är oförmögen att utföra tidningsutdelningsarbetet och arbetsgivaren betalar inte sjuklön. Den skadades dagpenning för tidningsutdelningsarbetet bestäms enligt den löneperiod som föregick skadedagen och är enligt uppgifterna i inkomstregistret 27,53 euro/dag ( $853,33 \text{ €} \div 31 \text{ dagar}$ ). Dagpenningens belopp för tiden 9-17.2.2020 är 247,77 euro ( $9 \text{ dagar} \times 27,53 = 247,77 \text{ €}$ ). Dagpenningen beviljas och betalas till den skadade. Dagpenningen höjs inte till nivån för minimidagpenningen, eftersom den sammanlagda dagpenningen uträknad från familjevårdararvodet och tidningsutdelningsarbetet skulle överstiga beloppet för minimidagpenningen.

## **Närståendevårdare**

Enligt lagen om stöd för närståendevård ska en kommun som har ingått ett avtal om stöd för närståendevård för vårdaren teckna en försäkring enligt OlyL. På dagpenningen tillämpas inte bestämmelsen om kortvarig dagpenning enligt 58 § OlyL. Som årsarbetsinkomst för närståendevårdare används årsbeloppet för vårdarvodet och dagpenningen är  $1/360$  av årsarbetsinkomsten. Det finns ett minimiskydd för årsarbetsinkomsten.

### **Exempel 1. Närståendevårdare**

Den skadade är ålderspensionerad och närståendevårdare åt sin fru. För det får han ett arvode på 420 euro per månad, vilket på årsbasis är 5 040 euro ( $420 \times 12 \text{ mån}$ ). Han skadar sig i sitt arbete som närståendevårdare 2.2.2020 och blir intagen på sjukhus. Tiden för arbetsoförmåga är 2.2-15.6.2020. Dagpenningen bestäms utifrån arvodet för närståendevård och är 14 e/dag ( $5\,040 \text{ €} \div 360 \text{ dagar}$ ) under tiden 3.2-15.6.2020, då kommunen inte betalar arvode för närståendevård. Den skadade är ålderspensionerad och därför höjs inte dagpenningen till minimibeloppet för årsarbetsinkomsten

## Exempel 2. Närståendevårdare och skolgångsbiträde

Den skadade arbetar som skolgångsbiträde och närståendevårdare. Hen skadar sig i arbetet som närståendevårdare 13.1.2019 och är arbetsoförmögen 13.1-10.2.2019. Kommunen betalar trots arbetsoförmågan arvodet på 420 euro per månad för närståendevårdararbetet. Den skadade är oförmögen att utföra arbetet som skolgångsbiträde och kommunen betalar sjuklön sammanlagt 1 100 euro för detta arbete för tiden 13.1-10.2.2019. För olycksfallet som skett i arbetet som närståendevårdare bestäms dagpenningen endast utifrån närståendevårdararvodet, dvs. i detta fall beaktas inte de inkomster som erhållits i arbetet som skolgångsbiträde för årsarbetsinkomsten. Vårdarvodets belopp ( $420 \times 12 \text{ mån} = 5\,040 \text{ €}$ ) underskrider minimibeloppet för årsarbetsinkomsten och därför höjs årsarbetsinkomsten till nivån för minimibeloppet för årsarbetsinkomsten. Eftersom den skadade inte är arbetsoförmögen till arbetet som närståendevårdare, har den skadade inte rätt till dagpenning.

## Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och arbetsverksamhet för handikappade

Enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska kommunen försäkra den som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte med en försäkring enligt OlyL. På motsvarande sätt ska den som anordnar arbetsverksamhet för handikappade enligt 27 e § 3 mom. i socialvårdslagen (710/1982) för den som deltar i arbetsverksamhet teckna en försäkring enligt OlyL. Gällande dessa försäkringar tillämpas inte bestämmelsen om kortvarig dagpenning enligt 58 § OlyL. Som årsarbetsinkomst för den som deltar i arbetsverksamhet tillämpas det minimibelopp för årsarbetsinkomsten som föreskrivs i OlyL och dagpenningen är  $1/360$  av årsarbetsinkomsten.

Motsvarande bestämmelser gäller arbetsverksamhet som ordnas enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Trots att socialvårdslagen (1301/2014) hävde den gamla socialvårdslagen (710/1982) lämnades paragrafen om försäkringsskyldigheten (27 e §) dock i kraft.